

cientis Areopagus aperiebatur in caufas, claudebaturque in Kalend. feu primo die mensis fequentis; ni aliquid grave occurreret, ut homicidium, venenicium, incendium. Jul. Pollux lib. 8. *Onomastic. cap. 38.* Thebis hac die mors Calchantis victus à Moplo peritior Vate. K. *Græc.* Impletumque fuit, quod illi ab Oraculo prædictum, nimirum, diem suum infauftè claufurum; ubi in Vatem sapientior, ab Apolline illustratum, incideret. Post eversum Ilium, cum filio Ulyffis profectus Colophonem incidit in Mopfum: statimque de arte divinandi initum grave certamen. Calchas petijt à Mopfo, quot groffos ficus prælens haberet: Mopfus autem à Calchante, quot foetus in utero gessaret sus quadam prægnans, & quando esset paritira. Litem reterunt Hæliod. in *Theogon.* Lycophron. in *Alexandr.* & Bulenger. de *Sortib. cap. 2.*

18. Uterque in arte valens, plausibilifque fatidicus, de gloria vaticinationis firmiffimè avidus. De Calchante inquit Homer. 1. *Iliad. v. 68.* *Augur peritiffimus.* De Mopfo Orpheus in *Argonautic. v. 938.* *Ingenio Vates, is doctus & arte,* quem sequitur Pindar. in *Pythijs, Od. 4. v. 438.* Ad articulum ficorum respondit Moplus, arborem habere decem millia, medinam unam & ficum præterea: itaque collectis groffis, numerus inventus est; de quo Calchas expavit: at ad Mopli quæfita non respondit: illoque silente de sue Mopfus dixit, decem & octo parituram initio horæ octavæ: marem unum nigrum ac tres foeminas habentes albam lineam super humeros: duas, rostrum album ad oculos usque: reliquas, posteriora crura finiftra ab ungula usque ad genu. Calchas ubi res postridie ita esse cognovit, fato præmoerore functus est. Hæliod. d.

Calchanti eterno clausit mors lumina somno. Videsis Natal. Comit. 4. *Mytholog. cap. 10.* Rhodigin. 29. *cap. 15.* Unde illud ibid. Mopfo certior. Ita propter augurij nobilitatem inter Argonautas cultus; ut ei post mortem templa dedicarentur ad oracula. Lutatius Placiad. in *Stratij 3. Thebaid. v. 516.* In tantum enim (ait) magnus fuit Mopfus in augurandi peritia: ut post obitum ei templa dicata sint; à quorum adytis sepe homines responsa accipiunt. Idem Tzetzes in *Lycophron.* Hoc novum Numen à dracone devoratum dicit Apollon. Rhod. *Argonaut. v. 1503.* & Senec. in *Medea, à v. 653.*

Condidit serpens Lybicis arenis,
Omnibus verax, sibi falsus uni,
Concidit Mopfus.

Certamen Mopfi & Calchantis.

Calchantis mors.

Hæliod.

Mopfi.

Senec.

Consule Majolum, Tom. 2. *Colloq. 4.* & à nobis dicta, Tom. 5. T. 7. n. 20.

19. In Bosphoro Thracio sacra Jovi Urio, prope Chalcedonem. Meurs. G. F. Meminit Pompon. Mela, lib. 1. de *Situ Orb. cap. 19.* Europam ab Asia determinat (inquit) Bosphorus Thracius. Iphis in faucibus oppidum. In ore templum est. Oppidi nomen Chalcedon. Templi nomen Joviter, conditore Jafone. Isaac. Vosius hic: Apollonius Argonautas quidem aram hic adificasse, ait; verum non Jovi, sed duodecim Dijs. Nisi potius existimandum sit, illud idem Jovis Urij sanum diversis temporibus diversis quoque fuisse appellatum nominibus. Conciliat Nonnius in *Goltz. Asiam,* inquit: Antiquissimum hic fuisse templum, nullis veterum oraculis cedens. Ferunt enim, Argonautas, cum Ereftarum statu apud Phineum retinerentur, vatis monitu duodecim Dijs aram posuisse, tum maximè Jovi Urio sacrificasse, ut ventos secundos daret; unde postea sanum Jovis Urij dictum. Græcè ouros, idem est ac Ventus secundus, Custos, Conservator, vel locus in quem subducuntur naves: dicit Lexicon Græc.

20. Cyrene erecta statua Eubotæ propter victoriam in Olympijs. Gruter. *Thefar. Critic. 1. fol. 130.* de illo scribit Pausanias. *Eubotas Cyrenæus* (inquit, *cap. 185.*) cum ei Ammonis oraculum victoriam è curriculo prædixisset; statuam antè ipse faciendam sibi curavit, eamque quo die palmam est adeptus, dedicavit. Frideric. Sylburg. exponit: Eodem die & victor renunciatus est, & victorie restem statuam dedicavit. Haud mirum, quod alios vinceret, sui victoris & quod à Numine triumphus illi prædiceretur. Lais cum Eubotam Cyrenensem aspexisset (refert *Ælian. 10. Var. histor. cap. 2.*) ardentissimo in eum amore flagrare, & de contrahendis inter se nutud nuptijs, sermonem ei detulit. At ille metuens ejus insidias, recepit sese id facturum: non tamen negotium, aut rem cum illa habuit Eubota, sed castè sobrièque se gessit. Sponsio verdè his conditionibus facta est, ut post ludos certamenque rata deberet esse. Cum igitur victor abiret è certamine, ne conventis non stotisse videretur erga foeminam; pictam Laidis imaginem deportavit secum Cyrenem, inquit, se Laidem ducere, & pacta non prætereire: quam ob causam mulier que ipsi nupsit, maximam statuam Cyrene ponendam curavit; sic remunerari volens ipsius castitatem & modestiam.

21. Etiam inter Ægyptios statua erecta, sed celebrior & pretiosior, quia ex unica

Sacra & oraculum Jovis Urij.

Statua Eubotæ.

Ejus continentia, & effugium ad Laidis nuptias.

Statua Arfinoæ.

Triumphus Pacis.

Imago scopii belli.

Virgil.

Discordia.

Manil.

ca topazio Arfinoæ Regina. K. Æ. De illa fit memoria à Berchor. lib. 11. *Reductor. cap. 127.* & Grannuyte, lib. 16. de *Propriet. rerum, cap. 69.* Cuncta decerpta ex Plin. 37. *cap. 8.* Ab insula maris Rubri (infit) primum importatam Topazion Berenice Regina, que fuit mater sequentis Ptolemæi Philadelphii, à Philemone Præfecto Regis, ac mire placuisse: & inde factam statuam Arfinoæ Ptolemæi uxori quatuor cubitorum, sacram in delubro, quod Aureum cognominabatur. Fuit Arfinoë pacis maximè studiosa, Bellumque, & illius instrumenta pingere fecit sub pedibus Pacis. Imago Belli erat foemina non solùm tincta, sed ebria sanguine, revinctis post terga manibus, famæque rupta tuba. Rodolph. Gualther, in lib. 1. *cap. 19. Jul. Polluc.* Non secus Belli imago inter Romanos visa, pictore Apelle. Belli imaginem (inquit Plin. 35. *cap. 10.*) restrictis ad terga manibus, Alexandro in curru triumphante: quas tabulas Divus Augustus in fori sui partibus celeberrimis dicaverat simplicitate moderata. Virgilius, 1. *Æneid. v. 198.* appositè accinit:

*Claudentur Belli porta, furor impius intus
Sera sedens super arma, & centum vinctus abenis
Post tergum nodis, fremet horridus ore cruento.*

Discordia jacet, quæ furibunda arma intrepidè movit. Est tanè dulcis hominibus vita, ubi moritur discordia. Manil. 1. *Astron. cap. 9. v. 57.*

Stat procul ira tumens spumanti fervida rictu,
Sanguinea intorquens suffuso lumina felle.

Ita homines libertatis avidi, ut sibi sint tantum lex; quod sacra etiam instituerint Discordiæ, uti observat Gyrard. *Syntagm. 1. n. 45.* de illius furore in stragem loquemur 25. *Novembr.*

DIES XXVIII. JANUAR.

V. K.

1. G Rad. 8. Solis in Aquario. Qui si in horoscopo invenitur, juxta Firmic. natos facit adversà fortunà attonitos & desipientes. Auster & Africus cum nubibus, & ventorum concursus cum nivibus. Columel. & Ptolom. Australior in collo Leonis vesperè oritur. Junctin. K. A. Sirius oritur vesperè. Alfeld. *Uranom.* Vir manu catenam tenens. Sphær. Arab. Egressus Eliezer è Mambre cum decem camelis & pretiosis monilibus, ut ex Mesopotamia obsequiosè (Abrahamo fide cum juramento data) adduceret foeminam conjugineam in conjugem Isaac; hac die juxta Rab. Abr. in

Myrrh. fascicul. & Joseph. Gorionid. lib. 1. *Histor.* pervenit in Haran (que dicitur Civitas Nachor, quoniam ibi morabatur) distantem à Chanaan itinere septem vel octo dierum, uti observat Abulenf. & Alapid. in *Genes. 24. 10.* Ibi anxio de eventu Eliezer, meminit verbi Abraham, scilicèt: *Ipse misit Angelum suum coram te, & accipies inde uxorem filio meo: v. 7.* & incidit ei voluntarium consilium, sed à Deo, præmissis precibus; ut puella, que petenti aquam (erat enim extra oppidum juxta fontem eo tempore quo solebant puellæ egredi ad hauriendam aquam) præberet non sibi solum, sed & camelis; ipsa esset, pro qua veniret, uti illo in articulo missa à Deo. De hujusmodi tortibus, dixi suo loco, Tom. 8. *Tautolog. 10.* Ad votum ergo occurrit 18. ann. ætatis, Rebecca, filia Barthuelis, filij Nachor, fratris Abraham, pulcherrima virgo, facie decora, generosa, liberalis, comis, ac suavissimis moribus, quæ verbis & factis Eliezeri cogitatione oculique respondit. Dignatus hujusmodi obsequio à puella, dono dedit illi in aures aureas & amillas toridem; sciens ab illa neptem esse Nachor: interimque dum ille de proposito felicissimo eventu Deo gratias agit; illa præcurrit ad matrem, ostendens dona, & quicquid cum obvio peregrino acciderat. Mater jubet Laban, querere hospitem & in domum adducere, quod statim fecit, & Eliezer invitarunt ad mensam. Noluit accumbere quin exprimeret adventus propositum. Conceditur à cunctis puella, cui illico obtulit quasi antedotalia vel cledonodia, vestes pretiosas, vasque argentea & aurea; ac inter fratres & Rebecca matrem dona distribuit, tuncque latus cum illis accubuit mensæ, postque recubuit. *Genes. quo dudum. & AA. præfati, cum Adrichom. & Tornieil. ann. 2178. n. 3. Briet. 2179.* Anno ab hinc, ut signat idem, 483. decreto ex conventu undecim tribuum in Maspha bello contra Benjamin propter necem uxoris Levitæ Ephratai; per summum Sacerdotem Phinees respondit Dominus interrogantibus de Duce expeditionis, Judam oportere eligi, id est, Principem tribus Juda cum suis expeditis copijs ac in procinctu. Philo Biblius in *Antiq. Hebr. ex Judic. 20. 18.* erant enim ex toto Israël quadringenta millia educentium gladium, & paratorum ad pugnam: v. 17. Vide pugnam postridie, n. 2.

2. Mortuo Manasse, Summo Sacerdote, fratre Eleazari, qui pro nepote Onia II. filio Simonis Justi, Pontificatu functus fuerat;

Proficiscitur Eliezer in Mesopotamiam.

Occurrit Rebecca.

Spondetur in conjugem Isaac.

Interrogant Isaac de Duce adversus Benjamin.

rat; prefatus Onias ad illum assumptus fuit. Philo de Temporib. p. 2. Avarus, pusillanimis & parcus dicitur à Josepho, lib. 12. Antiq. cap. 3. in fin. qui in summam calamitatem adegisset populum causà rebellionis in Ptolemæum Evergetem, fratrem, vel filium Philadelphi, erga Judæos præclare meriti; quoniam noluit perfrecta fronte solve- re Regi Ægypti viginti argenti talenta, quæ pro populo Majores de suo solebant uti vectigal Regi pendere. Idem ibid. Comestor, in Esther, cap. 8. Torniell. Ann. 3898. n. 5. Adrichom. 3719. & Genebr. 3920. Jam enim Evergetes, auditâ morte, potius nece fororis suæ Berenices (quæ facta à Syria Rege Seleuco Callinico) dolo extractæ ab asylo Daphes juxta Antiochiam, de quo 7. Novembr. ingentem ac selectum exercitum in Seleucum præparaverat, simulque animo debellandi Jerosolyma, & regionem divi- dendi inter milites victores.

3. Hancine indignationem Evergetis compefcuit quidam Josephus filius fororis Oniæ, urbanitate ac liberalitate in Regis legatum, & post auctione tributorum, ac munificentia in Regem (ut fuse refert Jo- seph. loc. cit. cap. 4.) potissimèque ingenio: equidem cum ab illo indejutores Rex & Regina contractus pacti in auctione redituum peterent; Te (inquit) Rex dabo, tuamque conjugem; ut alter alteri pro me fidejubeat. Unde Rex aridens, indulit absque fidejussione habere vectigalia. Longè aliter contigit in expeditione adversus Seleucum, uti prædictum à Daniele, 11. à v. 6. agente de Regibus Syriae, & Ægypti. Hinc occisa Be- renice; v. 7. in fit: Et stabit de germine radi- cum ejus plantatio: & veniet cum exercitu, & ingredietur provinciam Regis Aquilonis, & abute- rit eis, & obtinebit. Insuper & Deos eorum & sculptilia, vasa quoque pretiosa argenti & auri, captiva adducet in Ægyptum. Ipse prævalebit ad- versus Regem Austri.

4. Multa hic Expositores textum illu- strantes, dicunt. Sat nobis Hieronymus. Occisa Berenice (inquit) & mortuo Ptolemæo Philadelpho patre ejus in Ægypto; frater illius & ipse Ptolemæus, cognomento Evergetes, ter- tius successit in regnum; deplantatione & de germine radice ejus, eò quod esset germanus: & venit cum exercitu magno, & ingressus est provinciam Regis Aquilonis, id est, Seleuci, co- gnomento Callinici, qui cum matre Laodice re- gnabat in Syria: & abusus est eis & obtinuit in tantum; ut Syriam caperet & Ciliciam, superioresque partes trans Euphratrem, & pro- pmodum universam Asiã. Cumque audisset, in

Onias 11. negat ve- ctigal Regi Ægypti.

Placatur Ptolemæus Evergetes ingenio Jo- sephi To- bie, seu Hyrcani.

Vincit Se- leucum.

Revertitur cum idolis à Cambyse sublati.

Ægypto seditionem moveri; diripiens regnum Sa- leuci, quadraginta millia talentorum argenti tulit, & vasa pretiosa, simulacraque Deorum duo millia quingenta; in quibus erant & illa, qua Cambyses, captâ Ægypto, in Persas aspor- taverat. Demque Ægyptiorum gens idololatria dedita; quia post multos annos eorum Deos re- tulerat, Evergetem eum appellavit. Ferè om- nes sequuntur Hieronymi expositionem. Comestor, Adrichom. & Torniell. loc. cit.

5. Hac in die in præcogitatum expedi- tionem Evergetem exisse, refert Rauclin. Nonnulli in subjugatione Asiæ triennium contempisse, autumant: sed ampliora de- bellasset, ni in Ægyptum revocaretur mo- nitus de seditione domestica filij scilicet per- duellis, quam præsens continuo compefcuit: verum temper foto igne ambitionis, & odij in patrem quousque iustulit Philopator, sic per antiphralim dictus, seu per ludibrium. Justin. lib. 27. & 30. in princ. & Petav. Ra- tionar. tempor. 1. p. lib. 4. cap. 5. Ab hoc tempore orta fabula de Coma Berenices, translata in cælum, de qua agemus in Isa- gog. April. n. 7. & Jul. n. 2. sed aliter: equi- dem cum ipsa Veneri vovisset, modò frater Ptolemæus Evergetes victor in Syriaco bello, & post non apparuisset in templo; con- stellationem factam vulgarunt aulici in blan- dimen, auctore Conone Mathematico. Sanctius in Daniel. 11. n. 32. sed illa infelix antequàm frater adveniret, trucidatur. Ju- stin. d.

6. Anno Christi 31. dies vigesimus se- cundus ejus jejuniij sacri in solitudine.

7. Romæ fœdera inter Etruscos & Ro- manos, Ann. V. C. 247. Goltz in Fast. pag. 10. Porienna cujus magnum nomen & in- ter cives & inter hostes, Romam infesto exercitu venit, in Janiculo castra posuit, nec unquam aliàs antè tantus terror Senatuum invalit: introducere quidem in urbem Tar- quinios, qui ad illum confugerant, optabat, quos propter tyrannidem à regno & urbe libertas civium superiore anno novis Coss. justè expulerat. Tit. Liv. 2. sect. 27. Prima in incursione Romæ potiretur, ni Cocles, quousque pons rumperetur, restitisset. De- nuò expugnasset, ni Mucius Scævola Por- fenna scribam interfecisset; de quibus die 19. n. 9. & 21. 3. Rex ut vidit Mucium in ara exulisse dextram propter errorem, & ab illo monitus, quòd caveret à socijs tre- centis, eodem proposito motis; cogitavit, quanti referret cum Romæ civibus pacem, immò amicitiam inire. Unde Mucium à Por- sen-

Cum Ever- getes di- aus?

Occiditur à filio.

Coma Be- renices.

Die XXII. jejuniij Chri- sti.

Fœdera in- ter Roma- nos & Por- sennam.

Horat. Co- cles & Mu- cius Scævola.

Liberalitas Porfennæ.

fenna legati secuti sunt, ut expositis qui- busdam conditionibus, exclusâ Tarquinio- rum receptione, pacem firmarent: quibus utique acceptis, exercitum à Janiculo de- duxit Porfenna, & agro Romano excessit: quinimò discedens, castra opulenta, conve- cto ex propinquis fertilibus Etruriæ arvis commeatu, Romanis dono dedit. Idem à sectione, 41.

Statua ei dicata.

8. Astruit Plutarchus in Poplicol. di- cens: Ut cum Romanis in gratiam redijt, cum alijs in rebus suam civitati magnificentiam de- monstravit, tum suis præcepit, ut nullâ aliâ re quàm armis acceptis, e castris excederent: eaque cibarijs & omnis generis bonis repleta, Ro- manis tradidit. Itaque hodie, Bona Porfennæ proclamantur, ad perpetuam memoriam hujus vi- ri beneficiorum. Posita quoque fuit juxta Cu- riam statua ejus, simpliciter & antiquo more facta. Inter condiciones pacis hanc posuit, gravem populo belligero. In fœdere (ait Plin. 34. cap. 14.) quòd expulsis Regibus po- pulo Romano dedit Porfenna; nominatim com- prehensum invenimus, ne ferro, nisi in agricul- tura uterentur. Hujus pacis stabiliendæ gra- tiâ Romani dederunt obfides prætextatos patritios decem, toridemque virgines, in quibus etiam fuit Poplicolæ Consulis filia Valeria: fideque sicine interpositâ, Por- fenna ab apparatu belli omnino desiterat; cum contigit fuga ad urbem obfidum fœ- minarum, quòd nimis Porfennam percu- lit. Liv. quò dudum, sect. 42.

Cœlia equo Tiberim tranavit.

9. Cœlia una ex obfidibus, cum vidisset Etruscorum castra longius posita, frustrata custodes (Plutarch. d. ait, nul- lam circumstare custodiam, quia lavandi gratiâ ad Tiberis accesserunt ripam) dux agminis virginum inter tela hostium, Ti- berim equo tranavit, reliquas exhortans ut natantes vincerent vortices fluminis, quòd fecerunt; sospitesque omnes Ro- mam restituit. Poplicola nec illarum au- daciam miratus est, nec probavit, quia Porfenna cogitare quibat à Romanis fu- gitivis obfidibus, fidem fractam: unde omnes denuò comprehensas Regi Etrus- corum remisit, admiranti Romanorum illibata fœdera, quasi Jove Lapide facta, exule perfidiâ, laudatâ fide virorum & vir- tute fœminarum. Cum enim in ejus cons- pectum adductæ virgines essent, atque Cœ- liam auctorem facinoris cognovisset, ipsam laudatam honoravit magnificè, jubens eli- gere ex obfidibus quos veller secum Ro- mam regredi: insuperque equo, quem ad- duci jusserat unum de regijs, pulchrè exor- natum, donavit. Livius & Plutarchus, ubi

supr. Plin. 34. cap. 6. Dion, lib. 5. & Valer. Max. 3. cap. 2. n. 2. quapropter illi erecta statua, de qua 5. Februar. n. 11.

10. Illustrior à muris Romæ pace recessit Porfenna, quàm si signa Roma- norum in patriam inveheret; igitur ejus in regno singularis gloria ex Romana pro- sum amicitia; qua inclytè floruit, atque magicis artibus propensè, utpotè Etrus- cus, studuit. Inter Ethnicos gloria, ful- minum evocatio, quorum aliâ regalia & monitoria (vel simul, indicantia, quid cavendum, ad impendentis periculi evi- tationem) ubi aliquid nocumentis, cla- disse civitati minatur, uti describit Se- nec. 2. Natur. 99. cap. 49. Sicine usus in Etruria. Extat Annalium memoria (inquit Plin. 2. cap. 53.) sacris quibusdam & precatationibus, vel cogi fulmina vel impetrari. Vetus fama Etru- riæ est impetratum à Porfenna suo Rege. Ad est, salvo, servatâ evocationis formula. Un- de ut subdit, regeritque etiam, lib. 28. cap. 2. nosque 10. Septembr. n. 5. Tullum Ho- stilium Regem ex Numæ libris, eodem quo illum sacrificio, Jovem celo devocare conatum (quo- niam parum ritè quadam fecisset) fulmine ictum. Eadem apud Halicarnass. lib. 3. à n. 32. Inter otia Porfenna insignem labyrinthum extru- xit in sepulchrum; ut externorum Regum va- nitas quoque ab Italis superaretur: ait Plin. 36. cap. 13. de quo, 7. Novembr.

11. Ab hinc annis 205. (V. Condit. 452. Sacra Sa- luti in monte Quirinali. Marlian. cap. 97. Quantum auguror, error est in Api, posito pro Æsculapij, cum quo sæpesæpius juncta Salus, & imagines simul; ut astruximus, die 1. à n. 15. Edes hac die dicata in præfato colle à C. Jun. Bruto Bubulco, post dies 23. à triumpho (de quo die, 5. n. 9.) cum fun- geretur munere Dictatoris. Consul vovit, Cen- sor locavit, Dictator dicavit (subdit Marlian.) que Claudij tempore est incensa. Rosin. 2. cap. 18. & Plin. 35. cap. 4. ut dicemus, 1. Fe- bruar. n. 16. Etiam hoc in die Anno V. C. 655. Triumphus L. Cornel. Dolabellæ, Proconsulis, de Lusitanis. Reufner, & Goltz. in Fast. pag. 159. in cujus triumpho apparuerunt tres Soles. Plin. 2. cap. 31. Tunc etiam Ædile Claudio Pulchro pugnarunt elephantes in Circo Maximo. Briet. ann. cit. Dolabellæ varius fortunæ ludus, & in ludi- brium exitus. Evectus à Cæsare Romam ad- veniente, in Præturam & Consulatum: post Cæsaris cædem, fit Asiæ proconsul, atque in Smyrna dolo interfecit C. Trebonium, qua- propter, & quia illius cadaver ludibrio expo- suit, hostis judicatus à Senatu. Ante Trium-

Ei erecta statua.

Porfenna aruspex.

Ejus Laby- rinthus.

Sacra Sa- luti.

Triumphus Dolabellæ.

Tres Soles.

Certamen elephantum.

Nex C. Tre- bonij.

viratum absolutus, sed Laodicea à suis Centurionibus Casio proditus; ne in hostis arbitrium veniret, sibi conscivit mortem. Goltz. in c. Caesar. à pag. 171.

Sacra Pythagora.

Et dicata statua.

Impiorum & veteratorum.

Ovid.

Magus.

12 Hic dies, qui execrabilis debebat esse, famigeratus apud Priscos Romanos propter sacra Pythagoræ. Prad. in Pæreg. Ejus statua Romæ erecta à Senatu bello Samnitico. Plin. 34. cap. 6. Alij dicunt dicatam à Numa; sed falluntur, cum ipse venerit in Italiam sub primis Cols. ut ait Briet. Ann. 245. vel ut alijs placet, sub Servio Tullio, quam sententiam sequitur Tit. Livius. De Numa inquit lib. 1. sect. 55. Auctorem doctrinae ejus, quia non extat alijs, falsò Samium Pythagoram edunt: quem Servio Tullio regnante Roma, centum post annos & amplius, in ultima Italia ora, juvenum emulancium studia, cætus habuisse constat. Rhodigin. 19. cap. 7. haud Pythagoræ credit sacra dicata, sed cultum Numinibus fieri juxta ritus Pythagore. Pythagora (ait) nuncupata sacra, quod ea is rationibus presulcire adortus sit primus; ac munendo locutione facere planioraque. Divinum virum suscipit & admiratur Plato. Ea fuisse sapientia legimus, ea mentis acie, nunquam nun collimante: insuper & animi bonitate, ut consulentes nunquam falleret. Acu articulum tangeret, modò diceret: Ut consulentes nunquam non deciperet. Cum quæ curiosa, etsi præstigijs, Ethnicis placerent, nova uti mira designabant in Numina religionem. De illo Ovid. 15. Metamorph. fab. 2.

Licet cæli regione remotus, Mente Deos adiit: & qua natura negebat Vfsibus humanis, oculis ea pectoris hausit.

13 Plaudite fulmen. Aliqua Pythagoræ dogmata, ut fidei catholicæ ardentia, Augustin. lib. 2. de Ordin. cap. ult. summè plausit: sed lib. 1. cap. 3. retractat, quia plausit summè. Nec illud mihi placet (subdit) quod Pythagoræ philosopho tantum laudis dedi; ut qui legit, possit putare, me credidisse, nullos errores in Pythagorica esse doctrina; cum sint plures, istemque capitales. Liquet ex his quæ dixit, 7. Civit. cap. 35. de Pythagoræ hydromantia & necromantia. Genus divinationis à Persis: quo & ipsum Numam, & postea Pythagoram usum fuisse; ubi adhibito sanguine, etiam inferos Varro perhibet suscitari. Hoccine Pythagoræ studium à primis unguiculis: qua de causa cunctis Græcorum & Barbarorum sacris est initiatus. In Ægyptiorum adyta ingressus est; quibus tres calices argenteos dedit, ut ad mysteria admitteretur. Apud Chaldaeos cum Magis conversatus est: & deinde in Creta

unà cum Epimenide descendit in Idæum antrum, quo natus Jupiter, ibique vidit descendens in infernum Helioidi animam columnæ aræe vinculis adstrictam stridentemque: Homeri autem ex arbore pendentem, serpentisque illam circumstantes: propter eaque de Dijs finxerunt. Cum in Italiam venisset; subterraneam fecit domum, in quam descendit, foveæ custode ejus genitrice: anno autem exacto ascendit ex effossa domo squalidus & macie penè confectus: tunc advocatâ concione, dixit se ex inferis ascendisse, ac in fidem quæ illo anno contigerant, exposuit; sed ex tabellis quas jussu ejus fecerat & confecerat genitrix. Ita ex astu veteratoris, ita fascino audientes; quod dicerent, ad illos tunc Apollinem ex Hyperboreis venisse. Hæc & alia plura narrantur à Diogene Laert. de Vita & morib. Philosoph. lib. 8. quo elucet, non solum fuisse Magum, sed in præstigijs eximium; ut vocat Plutarch. in Numa, & Apulejus, 1. de Magia.

14 Ipse Rhodiginus, d. refert, Augurem fuisse, ostentasse apud Olympiam suum femur aureum, & collocutum cum aquila, & gallo albo. Tarenti in aure bovis cum quicquam immurmurasset, semovit à pastu bovem fruges morficantem, quod facere jussit bubulco; sed ille irridens Pythagoræ dixerat: Ego Bovatim non didici; obeas meam vicem. Ursam ferocem cicurem fecit, in spelæum dimisit; sed prius conceptis verbis adegit nulli nocituram; quod ursam summa fide observavit. Et hic Magus non est: Sat quod usquequaque de illo observat Plinius. Magicas herbas primi eas in nostro orbe celebrare Pythagoras atque Democritus, confectati Magos: lib. 24. cap. 17. & lib. 28. cap. 4. numerat fortilegia. Innumera sunt, queis constat fuisse Magum, ac in cogitationibus delirum, uti dicemus, 2. Octobr. à n. 12. quò ejus ex igne in ignem mors. In embolia & tricas, sagittam Abaridis habuisse, actum, die 10. n. 18.

15 Coscyra (modò Corfu) ubi olim Alcinoi horti, in quibus arborum nunquam prodierunt in aëra rami: equidem præmaturis fructibus novi statim succedebant, ut commenti sunt Poetæ; sacra Cereri Falciferæ. Nonnius in Goltz. insul. Tabul. 1. quæ dicta Drepana, quod Falcem sonat. Alij dicunt, propter insulæ fertilitatem. Eustachius in Homer. Iliad. 1. quia ibi falcem suam faticam sepelivit Saturnus. Scholiastes Apollonij Rhodij, lib. 4. quia Ceres, cum à Vulcano falcem petijisset, ut artem metendi Titanas doceret; eam in interiore insulæ parte abscondit, unde insula dicta Falx: &

Ejus stultitiam & præstigiæ.

Alie.

Illuditur & rusticis.

Ejus herbe magicæ & fortilegia.

Exustus moritur.

Horii Alcinoi.

Ceres Falciferæ.

Drepana.

in.

Imagines.

Ejus spectaculum.

Lycurgi statua & sacra Lycurgia.

Gesta.

insuper, eò quòd maris inundatione terrâ excavatâ, pateat modò in falcis formam. In templo (inquit Rhodigin. 24. cap. 17.) Cereris statuam dextrâ falcem (alijs facem, ut signavimus die 26. n. 11.) alterâ verò injicere spicas; quò & ipsa septrum & cistam in genibus habeat. Hæc imago à Chartario, pag. 156. tribuitur Heræ Cereris filie & inter Arcades. Dicitur Dea frumenti & segetum (ait Albric. de Deor. imagin. n. 23.) & generaliter omnium seminum, quæ terra producit, sine qua specialiter natura deficeret. Ideoque erat in figura matrona præcincta, & pannis & calceis admodum rusticis, sedens super bovem; quæ manu dextrâ habebat appensum calathum, & lignem, in sinistra falcem mesforiam & baculum ad terendum. Erat inter duas arbores pomis onustas: laterò dextro Juno, aëris Dea: sinistro Apollo, id est, Sol. Sic enim signabatur annonæ copia vel inter Romanos, in cujus studium saepe à feminis fumebatur habitus Cereris, & ab Imperatoribus hujusmodi insignia cudebantur in numismatibus. Hemelar. Tabul. 8. 22. & 28. Multa insignia erant in Cereris præfato templo, sed præclarus, Speculum singulare, de quo Pausan. cap. 268. Intra hoc sanum (refert) pomiferarum omnium arborum, præterquam Punica mali, fructum inferunt. Ad dexteram è delubro egredienti, speculum in rectorio parietis aptè inclusum est; in quod qui inspexerit, suam ipsius imaginem aut parvam perspicue, aut prorsus nihil cerneret: Deorum tamen signa, & solum ipsum dilucide intruebitur. Idem ex ipso Rhodigin. d. Etiam Ceres pingebatur cum culmo spicarum & cantharo, habens in manu delphinum, & ad pedes Herculis clavam, Ludovic. Nonn. quò supra, Tabul. 14.

16 Inter Lacones Lycurgo sacra statua cum pompa, & etiam sacra, quæ dicebantur Lycurgia. Meurs. G. F. ex Strabone, lib. 8. Dignus prorsum tanto honore, & quia illis leges tulit, ex quibus Spartæ floruit; & quia renuvit sibi, vigilique curâ nepoti ex fratre servavit imperium; uti dicemus, 1. Octobr. n. 12. De statua ejus greca, loquitur Pausan. cap. 7. qui cap. 98. subdit: Lycurgo etiam legum suarum latore, tantam Deo, templum Lacedæmonij crexerunt. Ipse Delphos processit, ut Apollinem de fulminatis legibus consulere. Benè conditas Pythia respondit, illisque observatis Spartæ claritatem futuram. Oraculum scriptum Lycurgus ad urbem misit: ipse verò salutatis amicis, Delphis mansit; ne cives sacramenti religione solveret, qui ju-

Tom. 1. Ephem.

raverant legum observantiam, quousque ille in patriam reverteretur: sicque ibidem vitam clausit. Tametli minores apud Spartanos, quam quos par erat, honores adeptus, post fatum templum, ei post- rum, & sacrificatur ipsi quotannis tanquam Deo. Ferunt etiam, cum reliquiæ ejus fuissent in patriam reportatæ, sepulchrum salmine ictum. Non temere id alicui illustri viro evenisse, præterquam Euripidi, inferioribus temporibus mortuo, & in Macedonia apud Arethusam sepulto. Magnam amoris causam, & hujus præstantiæ testimonium affert; quòd soli ei idemque post mortem, quòd ante sanctissimo & Dijs acceptissimo, Lycurgo contigit. Plutarch. in eo: idemque prodigium tanquam encomium, inverfo ordine profert Rhodiginus de Euripide. Excellentiam ejus in poetica (inquit 24. cap. 10.) id præcæ ætate attestari est visum; quòd mortuo jam & condito, sepulchrum ejus tactum de cælo est: eò mirabilis visum, quòd ad id ævi mortalium contigisse nulli, extraquam Lycurgo, quem Dijs charissimum piissimumque intelligi voluere annales.

17 De sacris subdit Plutarch. d. Socij ejus & familiares instituerunt coenarum; qui posteris per manus traditus, diu perduravit: diesque quibus coirent Lycurgida appellati sunt. Fiebat in his sacris pompa, sed more Laconico, scilicet, saltu Pyrrhico. Unde ex hujusmodi choreæ atque tripudij forma, post Romæ ludj appellati sunt Pyrrhici: id est, pedis motus ad numeros, collis armis, ut præmiffum die 24. n. 15. & 26. n. 17. Lusus erat, quem ludabant juvenes generosi spiritus, ut equis instructis, hinc inde dispositis turmis, tanquam acie instructæ, composito agrime, in jussa modum pugna cursarent, speciemque prælij, modò in occursum eundo, nunc à tergo & in gyrum occursando, præberent; & campestem incursum facerent, specimenque magna indolis, & commendationem ineuntis adolescentiæ præ se ferrent: ita ut qualis quisque futurus esset, cuiusque spei, facile enteret. In his quoque Pyrrhicam saltari, quæ integris urbis moribus, magno saventiam studio fiebat, quæ primum inventa fertur in Creta. Nonnulli à Laconibus, ad res bellicas facile obeundas; ut armati, levi flexu & saltu, nunc se contrahendo, nunc in altum exiliendo, nunc declinando, tela & plagas vitarent, disciplinamque ediscerent, quæ Enoplia saltatio dicitur: idque à Romulo institutum ferunt, ut cum armis saltarent milites saltatione, quam Belli crepam dixit. Alex. Neapolit. 6. cap. 19. Quintil. lib. 1. cap. 19. Athen. 14. n. 12. Jul. Pollux, 4. cap. 14. Plato, 7. de Legib. Solin.

T 2

cap.

Ejus apothecis.

Quid quid ejus sepulchrum de cælo tactum.

Idem in sepulchro Euripidis.

Signi.

Dies Lycurgida, & pompa.

Ludi Pyrrhici.

Enoplia, & belli crepa saltatio.